

■ Трагедыя ў небе

СЯРОД ЗАГІНУЛЫХ —
БЕЛАРУС

На борце авіялайнера, што разбіўся ў Егіпце, знаходзіўся адзін грамадзянін нашай краіны.

Пра гэта паведамляе Міністэрства замежных спраў Беларусі са спасылкай на Пасольства Беларусі ў Егіпце. Інфармацыю пра гібель суайчынніка пацвердзіў прэс-сакратар МЗС Дзмітрый Мірончык. Прозвішча загінулага не паведамляецца, аднак можна меркаваць, што гэта Раман Серадзінскі, чые даныя ў спісе пасажыраў запісаны ў беларускай транскрыпцыі.

28-гадовы хлопец родам з Клічава, вучыўся ў Магілёўскім сельскагаспадарчым тэхнікуме на факультэце механізацыі сельскай гаспадаркі. Паводле інфармацыі са старонкі ў адной з сацыяльных сетак, пасля заканчэння вучобы малады чалавек пераехаў у Санкт-Пецярбург, дзе працаваў грузчыкам-экспедытарам, прадаўцом і кладаўшчыком.

Акрамя таго, СМІ паведамляюць, што ў самалёце былі два этнічныя беларусы, якія не мелі грамадзянства нашай краіны. Гэта сужэнцы Аляксандр і Ала Радзевічы, якія паходзяць з Беларусі, але пражывалі ў Санкт-Пецярбургу. Мужчыну было 59 гадоў, яго жонцы — 56.

Крушэнне самалёта Airbus 321 кампаніі «Кагалымавія», што выконваў рэйс Шарм-Аль-Шэйх — Санкт-Пецярбург, адбылося 31 кастрычніка. Экіпаж не выйшаў на сувязь з Ларнакай і знік з экрану радараў праз 21 хвіліну пасля ўзлёту. На борце знаходзілася 217 пасажыраў і 7 членаў экіпажа, ніводны з іх не выжыў. Прычыны катастрофы высявятляюцца.

1 лістапада ў Расіі быў аб'яўлены жалобным днём. Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў спачуванні Прэзідэнту Расіі Уладзіміру Пуціну, родным і блізкім загінулых Дзясяткі жыхароў бела-

рускай сталіцы таксама выказвалі свае спачуванні сем'ям загінулых і прынеслі да будынка Пасольства Расійскай Федэрацыі ў Мінску кветкі і лампады са свечкамі.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@zviazda.by

• Тым часам

НАШ ТУРЫСТ ЛЯТАЦЬ НЕ БАІЦА

Нягледзячы на авіякатастрофу ў Егіпце, нашы суайчыннікі не адмаўляюцца ад паездак у гэты рэгіён. Аб гэтым паведамляюць прадстаўнікі айчынных турыстычных кампаній.

У сумесным беларуска-егіпецкім турагенцтве «Тэхна Стар» адзначаюць, што цяпер адпраўка турыстаў адбываецца па раней зацверджаным графіку. «Сітуацыя з самалётам А321 на беларускіх турыстаў не паўплывала», — адзначылі ў кампаніі.

Прадстаўнікі турбізнесу звярнулі ўвагу, што некаторыя беларусы пры планаванні паездкі ў Егіпет аддавалі перавагу расійскім турфірмам і расійскім авіяперавозчыкам. «Магчыма, што асобныя турысты захоць

памяняць вылет з Масквы на вылет з Мінска. Увогуле, нейкіх узрушэнняў на беларускім турыстычным рынку гэтая сітуацыя выклікаць не павінна», — лічаць эксперты.

Тым часам авіякампанія «Белавія», чартарнымі рэйсамі якой карыстаюцца беларусы, заявіла, што працягне лятаць у Егіпет па ранейшых маршрутах. Як растлумачылі спецыялісты, змена палётаў еўрапейскіх авіякампаній тычыцца толькі транзітных маршрутаў, якія праходзілі над Сінайскім паўвостравам. Прамыя рэйсы з Еўропы ў Шарм-эль-Шэйх, Хургаду і іншыя егіпецкія гарады будучы выконвацца «Белавія» па ранейшых маршрутах, якія над Сінайскім паўвостравам не праходзяць.

ПРЫЁМНЫЯ БАЦЬКІ ДЛЯ ПАЖЫЛЫХ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Адзінокіх старых да сябе прымаюць у асноўным сацыяльныя работнікі. Ёсць яшчэ і гасцявыя сем'і: чалавека запрашаюць у выхадныя дні, на святы. Гэтай паслугай ахоплена 12 пажылых жыхароў Вілейшчыны.

Адносіны ў такіх сем'ях рэгулююцца з дапамогай дагавора (своеасабліва страхуўка). Ён заключаецца спачатку на год, потым падаўжаецца. У дакуменце прэпісваюцца правы і абавязкі прымаючага боку, умовы, на якіх будзе жыць стары. Вырашаюць, што рабіць з пенсіяй: пакідаць яе пажылому чалавеку ці цалкам перадаваць у сям'ю. Усё арганізуецца на дабрачынных асновах. «Прыёмныя бацькі» не атрымліваюць ніякага ўзнагароджання. Адзінае, што можа тэрытарыяльны цэнтр, — выпісаць прэмію сацыяльным работнікам, якія даглядаюць старых.

— Мы перыядычна наведваем прыёмныя сем'і, тры-чатыры разы на год, каб упэўніцца, што пажылым там живеца добра і іх не крыўдзяць. Але стараемся людзям не надакучваць сваімі візітамі і праверкамі, — кажа Данута Антонаўна.

«Хочацца дадому, але што там рабіць?»

На старэнькай «Ладзе» мы пад'язджаем да гарадскога шматпавярховіка. Тут, у кватэры на чацвёртым паверсе, жыве адна з прыёмных сем'яў для пажылых. Сацыяльны работнік Данута Кабак год таму забрала да сябе цётку. Перавезла з вёскі Сянюці, што ў Астравецкім раёне Гродзенскай вобласці.

— Дзяцей у Соф'і Міхайлаўны няма, яна не была замужам, — кажа Данута Тадэвушаўна. — Адной у 78 гадоў даглядаць хату складана. Мы з мужам выбіраліся ў тую вёску, дапамагалі цётцы, але на такую адлегласць часта не наездзішся. Падумалі, што,

Соф'я Міхайлаўна не прывыкла сядзець без справы.

калі возьмем яе ў Вілейку, і нам будзе спакайней, і ёй лепш. Мае дзеці ўжо жанатыя, вылецелі з бацькоўскага гнязда. Кватэра вялікая, месца хопіць усім. А дом, што ў Сянюцях застаўся, у добрым стане, мы ездзім, даглядаем яго. І цётку туды возім. Гэта ж яе радзіма, там людзі знаёмыя.

На пытанне «Ці засталіся ў Сянюцях сяброўкі?» Соф'я Міхайлаўна, невысокая худзенькая бабуля, адмахваецца: «Якія там сяброўкі? Адны старыя. Суседцы Тані часам тэлефаную. Працуюць там, як валы. Але ў суседкі дзеці ёсць, дапамагаюць».

Бабуля Зося сама да апошняга трымала карову. А некалі была вялікая гаспадарка: парасяты, куры, авечкі. Разам з братам даглядалі. І аднавяскоўцы сваіх не кідалі: калі трэба, і сена сушыць дапамагалі, і бульбу капаць.

— Па хаце не сумуеце?
— Хочацца дадому, — уздыхае старая, — але што там рабіць?

— А тут чым займаецеся?
— Хоць што калупаюся...

Учэстак, які абслугоўвае Данута Тадэвушаўна, знаходзіцца блізка ля дома, таму ў абед жанчына можа заскочыць праводаць цётку, пакарміць яе. «На работу, бывае, спяшаюся, накідаю посуду ў ракавіну. Прыходжу — усё памята, прыбрана. Невялікая дапамога, а прыёмна».

Бабуля паказвае нам свой пакой. На акуратна засланым ложку стаіць скрынка з ніткамі і пруткамі (пенсіянерка вяжа світар сваёй пляменніцы), на сценны гадзіннік — адзінае, што Соф'я Міхайлаўна ўзяла са сваёй хаты. Акрамя рукадзелля, старая ў вольны час любіць паглядзець тэлевізар — канцэрты і ток-шоу.

— Ведаю, многім пенсіянерам падабаюцца перадачы пра суды, — кажа Данута Раманоўская, якая разам з намі паехала праводаць сям'ю. — Заходзіш да іх, а яны нават не чуюць, прыліплі да экрана. Злуюся: «Да вас жа любы ў дом трапіць можа, вынесе ўсё». Бабулі толькі ўсмехаюцца: «У нас і красці няма чаго. Самае каштоўнае — мы самі».

«Прыёмныя бацькі» не атрымліваюць ніякага ўзнагароджання. Адзінае, што можа тэрытарыяльны цэнтр, — выпісаць прэмію сацыяльным работнікам, якія даглядаюць старых.

Па выхадных Данута Тадэвушаўна ездзіць з мужам у вёску, дзе жылі бацькі. «І цётку Зося з сабой забіраем, — дадае жанчына. — Калі пытаем яе, ці паедзе, адказвае:

«Ну вядома, а што я адна буду! Куды вы, туды і я...» За той час, што працую сацыяльным работнікам, ужо наглядзелася на адзіноту. Не дай Божа застацца без сяброў і блізкіх! Гэта самае страшнае».

«Бабуля перажывала, што абцяжарыць нас»

Наступны наш прыпынак — вёска Крывое Сяло. Едзем да сацыяльнага работніка Анатоля Баравога, які прытуліў сваю знаёмую. «Яўгенія Дзмітрыеўна — была

да 18 гадоў дваіх сірот, хлопчыка і дзяўчынку) і прапанавала яму сваё месца, бо людзі на ўчастку засталіся без падтрымкі. На абслугоўванні ў Баравога — сем населеных пунктаў. Да падапечных мужчына дабіраецца пешшу ці на веласіпедзе. Улетку па заяўках на матацыкле раз'язджае.

— Бабуля вельмі добрая, — хваліць старую гаспадыню Ірына Генрыхуўна. — Такіх і дзесяць глядзець можна. Сур'ёзна. Улетку, калі я ў гародзе корпаюся, унукі дапамагаюць

магла, дай мне якую работу, а то сяджу, як клуха». Звычайна фасолю прапануем ёй палушчыць, а ў гэтым годзе не садзілі.

Увесь час, што мы гутарылі, 93-гадовая Яўгенія Дзмітрыеўна сядзела са слязьмі на вачах. Не ведаю, ці чула яна нас (пенсіянерка крыху глухаватая), але, напэўна, здагадалася, чаму ў дом прыехалі карэспандэнты. Усмехацца старая пачала, толькі калі размова зайшла пра дачку. Роза пазнаёмілася з ліванцам у Мінску, калі той прыязджаў вучыцца. Выйшла за яго замуж, пераехала ў іншую краіну. І маці сваю туды забірала. Але Яўгенія Дзмітрыеўна доўга за мяжой не затрымаўся: вярнулася праз паўгода ў родныя Клоўсі. Баіцца памерці ў далечыні ад дома. Дый тамтэйшай мовы старая не ведае. А сваяцця з Лівана па-руску не размаўляе. Цэлы дзень сядзяць і маўчаць, глядзяць адна на адну, пакуль Роза з працы не прыйдзе, не перакладзе. Расказваюць, што да Яўгеніі Дзмітрыеўны там адзін удавец сватаўся, але яна жаніху адмовіла. «А што нам разам рабіць? — смяецца пенсіянерка. — Ён гергеча па-свойму, а я нічога не разумю».

У наступным чэрвені Роза павінна прыехаць у Беларусь. Пабудзе ў маці месяц, а то і больш. Старая ўжо чакае. «Бачылі б вы ўнука майго, — хваліцца нам Яўгенія Дзмітрыеўна. — Высокі, прыгожы хлопец».

...Прыёмныя і гасцявыя сем'і (іх у краіне 237 і 390 адпаведна) лічацца інавацыйнай формай уладкавання пажылых. Але насамрэч гэты варыянт паказвае само жыццё. Як мінімум прыёмныя сем'і ратуюць пенсіянераў ад інтэрнатаў, дзе тыя доўга не жывуць. Як максимум — падтрымліваюць традыцыі клопату аб старэйшым пакаленні, сёння, на жаль, не вельмі папулярныя.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by
Вілейскі раён.

Усмешка на вуснах Яўгеніі Дзмітрыеўны з'яўляецца заўсёды, калі размова заходзіць пра яе дачку.

суседка, — распавядае пры сустрэчы Анатоль Іванавіч. — Памятаю яе, яшчэ калі ў школу хадзіў: мы ў Клоўсках (вёска Вілейскага раёна. — Аўт.) жылі на адным баку вуліцы. Потым пенсіянерка на абслугоўванні ў мяне была каля двух гадоў. Яе адзіная дачка ў Ліване. У інтэрнат для састарэлых Яўгенія Дзмітрыеўна не хоча ісці. А дома за ёй догляд патрэбны. Таму ўзялі да сябе».

Анатоль Іванавіч працуе сацыяльным работнікам ужо 15 гадоў. Успамінае, што заўсёды дапамагаў усім, хто звернецца. Каму тэлевізар адрамантуе, каму касу паправіць. Раней мужчына быў ветэрынарам пры калгасе. А потым гаспадарка развалілася. У гэты ж час жонка Анатоля Іванавіча Ірына пайшла з сапрабніцай у прыёмныя бацькі (жанчына дагадавала

(жанчына ківае на хлопчыкаў, якія ціхенька сядзяць на канале і чытаюць кніжкі: на вакацыі прыехалі). Калі на вуліцы гарачыня і бабуля на дварэ хоча пасядзець, мы ёй крэсла выносім, парасон вялікі ад сонца ставім, каб не пякло. Яўгенія Дзмітрыеўна вельмі цёпла да мяне ставіцца. «Ты ж, — кажа, — мая мамка».

Старой аддзялілі ў хаце куток. Паставілі там ложка, столік, адгарадзілі тканінай, каб не перашкаджаць пенсіянерцы, калі тая адпачыць хоча. Тэлебачаннем Яўгенія Дзмітрыеўна не цікавіцца, затое радыё любіць паслухаць. Праўда, цяпер прыёмнік пам'янялі, старая не ведае, як новую тэхніку ўключаць.

— Бабуля перажывае, што будзе абцяжарваць нас, — прызнаецца гаспадыня. — Кажа: «Я ж бы табе што дапа-